

Finanskrisen trak ned

Pensionskassen kom ud med et negativt men acceptabelt afkast for 2008 på 9,6 pct. før skat

Tekst: *Palle Aarøe* - Foto: *Kaj Bonne*

Rækken af dystre tal i finanskrisens kølvand formåede heldigvis ikke at fortrænge den gode stemning på dette års generalforsamling i Pensionskassen for Farmakonomer den 27. april i København.

Lidt flere medlemmer end normalt var mødt op denne gang for at høre nærmere om, hvordan det var gået for Pensionskassen i det økonomisk vanskelige år 2008.

Pensionskassens bestyrelsesformand Susanne Engstrøm lagde som sædvanligt ud i sikker stil og opfordrede til at få en god debat, inden hun præsenterede bestyrelse og direktion. Som indledning til sin mundtlige beretning citerede hun det gamle ordsprog "Man må tage det sure med det søde", hvilket også gælder for formænd for pensionskasser – især i disse krisetider. Hun glædede sig dog over at være formand for en pensionskasse, der har klaret sig rimeligt sammenlignet med så mange andre.

Pensionskassens regnskab for 2008 blev selvfølgelig kraftigt påvirket af finanskrisen – den værste finanskrisen verden har oplevet siden den store depression for næsten 80 år siden – og kom ud med et negativt afkast på 9,6 % før skat. Ikke et resultat formanden er særlig stolt af men alligevel betragter som acceptabelt, fordi det i realiteten afspejler markedet ud fra den risikoprofil, som Pensionskassen har valgt.

Resultatet ændrer ikke på Pensionskassens mangeårige målsætning om, at medlemmerne kan se frem til en økonomisk tryk pensionisttilværelse. Dog har pensionsbranchen indgået en aftale med regeringen, som betyder, at Pensionskassen ikke må tilskrive pensionerne mere, end forsikringsbetingelserne som minimum har givet tilsagn om.

Derfor tilskriver Pensionskassen kun 3 % i kontorente til de medlemmer, der har valgt at være på ny ordning og 4½ % til de medlemmer, der har valgt at blive på den gamle ordning. Susanne Engstrøm fremhævede, at medlemmer på ny ordning sidste år fik 5½ % og medlemmer på gammel ordning 4½ %. Samtidig fik de medlemmer, der var med i omvalget, på det tidspunkt forøget depotet med 15 %. Dermed er der meget at "give af", før fordelene er "ædt op". Det var således en fornuftig beslutning at gå over på ny ordning, understregede formanden og nævnte videre, at pensionstilsagnet ved en kontorente på 3 % gennemsnitligt vil falde med cirka 100 kr. om måneden i

Bestyrelsesformand Susanne Engstrøm: - Det er rigtig dejligt, at I har tillid til, at vi i bestyrelsen i en meget vanskelig periode gør vores arbejde så godt som overhovedet muligt

2010, idet der i pensionstilsagnet er forudsat en årlig tilskrivning på 4½ %.

Set over en årrække vil medlemmerne ikke mærke den aktuelle nedskrivning af pensionstilsagnet, idet der atter vil blive "fyldt op", når Pensionskassen igen oplever positive resultater. Og disse kan måske allerede komme i 2009, idet bestyrelsen har vanskeligt ved at forestille sig, at finanskrisen fortsætter med samme styrke som hidtil. Dette sammenholdt med Pensionskassens generelt forsigtige investeringsstrategi giver bestyrelsen en forventning om et positivt investeringsresultat i 2009.

Omkostningerne skal reduceres

Udgifterne pr. forsikret medlem er steget med 100 kr. årligt til 1.133 kr., og dermed ligger Pensionskassen rimeligt højt på omkostningssiden. Forhøjelsen skyldes primært den generelle stigning i omkostningsniveauet.

Myndighederne stiller dog de samme krav til små som store aktører, hvilket betyder, at omkostningerne tynger mere i de små kasser. Desuden skal Pensionskassen fra 2010 omlægge edb-systemer, når der indføres en individuel skat på pensionsafkast. Det betyder også øgede omkostninger.

- fortsætter på side 2 -

- fortsat fra forsiden -

En ny udgiftskrævende torn i øjet er et myndighedskrav om, at Pensionskasser skal have et revisionsudvalg, der skal overvåge den uafhængige revisions arbejde. Derfor skal der i bestyrelsen sidde mindst ét medlem, som har en regnskabsmæssig baggrund, hvilket har fået betydning for bestyrelsens sammensætning.

- Vi får rigtigt travlt med at overvåge hinanden, og nogle gange er det svært at se logikken i alt det her, kommenterede Susanne Engstrøm og kaldte kravet for en gang dyr dobbeltkonfekt. Samtidig kan der i de kommende år forventes andre omkostningskrævende tiltag.

En betydelig udgift kan måske opstå i kølvandet på Pensionskassen for Værkstedsfunktionærer i Jernet's forventede udtrædelse af samarbejdet i Medlemspension om nogle år. Da kan det blive vanskeligt at reducere omkostningerne i samme forhold, idet de i dag bidrager til de fælles omkostninger. Det vil med andre ord koste Pensionskassen yderligere, og situationen tvinger bestyrelsen til at tænke alternativt.

Så hvis Pensionskassen skal bevare sin selvstændighed er det nødvendigt at overveje samarbejde og strategiske alliancer med andre pensionskasser de kommende år for herigennem at opnå synergi.

Herudover skal omkostningsniveauet selvfølgelig forsøges nedbragt, selvom det bliver svært.

Et af de første skridt på vejen – og som én af de ting bestyrelsen aktuelt arbejder med – vil være at få nedbragt huslejemkostningerne, fordi lejemålet i Amaliegade er kommet ret højt op.

Derfor planlægges det måske allerede sidst på året at flytte til nye lokaler på Frederiksberg, hvor også Bankpension og Letpension i forvejen hører hjemme.

Tankevækkende udvikling

Siden 2007 er det største aktiv - medlemstallet - forøget med 119, så Pensionskassen ved udgangen af 2008 havde 6.970 medlemmer. Heraf er de 1.149 pensionerede, mens yderligere 127 er på børnepension.

Antallet af alderspensionister er fortsat stigende, og i seneste 5-års periode er antallet af pensionerede medlemmer således steget med 434, mens tilgangen af nye medlemmer i samme periode har været 476. Altså en mindre nettotilgang af aktive medlemmer.

- Når jeg fokuserer på det, skal det ses i lyset af, at vi har 2.793 medlemmer over 50 år, som inden for de næste 15 år vil gå på pension. Det betyder, at vi i årene fremover står med nogle udfordringer i vores fag. Hvis tilgangen fortsætter på det nuværende niveau, vil der om 15 år være over 1.300 færre aktive farmakonomer. Det er der så også nogen der prøver at gøre noget

ved. Men det er alligevel tankevækkende, sagde Pensionskassens bestyrelsesformand.

Efter at have omtalt konsekvenserne af finanskrisen - både globalt og for Danmark – fik Pensionskassens investeringsstrategi også et par ord med på vejen. Bestyrelsen søger via den fastlagte strategi at afbalancere risikoen i forhold til medlemssammensætningen. Men stort set alle aktivtyper faldt i 2008, hvilket man umiddelbart ikke kunne dæmme op for, så Pensionskassens tab er derfor på højde med tabene i de pensionskasser, man normalt sammenligner sig med.

Afslutningsvis advarede Susanne Engstrøm i sin beretning mod at gå i selvsving på grund af de dystre økonomiske skyer, der svæver over os. Medlemmerne kan være trygge ved deres pension, understregede hun, for skyer har det med at drive over.

- Det er fantastisk, at en så stor procentdel af medlemmerne møder op til generalforsamling og gerne vil have en uddybning af det, der står i årsrapporten. Det er jo ikke tilfredsstillende at tabe penge. Men det er rigtig dejligt, at I har tillid til, at vi i bestyrelsen i en meget vanskelig periode gør vores arbejde så godt som overhovedet muligt, sagde Susanne Engstrøm.

Er vi blevet dårligere liv?

Pensionskassen udbetalte sidste år erstatning til 44 medlemmer via ordningen med kritisk sygdom. Det er en stigning på 15 i forhold til 2007, og det forhold

– Nej farmakonomer er blot blevet mere opmærksomme på muligheder i pensionsordningen, lyder forklaringen på stigningen i antallet af erstatninger for kritiske sygdomme

rejste under debatten til formandsberetningen spørgsmålet, om farmakonomer er blevet dårligere liv eller blot er blevet bedre til at udnytte mulighederne i pensionsordningen.

Susanne Engstrøm kunne berolige med, at farmakonomer umiddelbart ikke er blevet mere syge, men at de er blevet

mere opmærksomme på muligheder i pensionsordningen.

Der blev fremsat kritik af kravet om at tilknytte en regnskabskyndig i bestyrelsen, hvilket blot betyder flere udgifter til ugunst for pensionerne. Et medlem foreslog, at Pensionskassen evt. i samarbejde med andre pensionskasser

skulle protestere over det udgiftskrævende indhug.

Forslaget blev hurtigt skudt ned af bestyrelsesformanden, som dog også mente, at EU-kravet om tilknytning af en regnskabskyndig er urimelig. Man skal tage sine kampe med omhu, men nok ikke lige dér.

Som sædvanligt blev der stillet spørgsmål til Pensionskassens ejendomme, og et medlem ønskede at få bekræftet, at de forskellige arbejdsopgaver på ejendomme ikke udføres af polske håndværkere. Hun fik oplyst, at Pensionskassen selvfølgelig benytter velrenommerede firmaer med håndværkere på overenskomstmæssig løn. Der kunne blot ikke gives en

fuldstændig garanti for, at alle er danske håndværkere, eller at de overholder miljølovgivningen. Sidstnævnte område er den konkrete arbejdsgivers ansvar.

Det blev yderligere oplyst, at Pensionskassen håber at kunne starte et vedligeholdelsesprojekt op på ejendommen Enighedsvej i Charlottenlund efter sommerferien.

Pensionskassens investeringsstrategi fik ros med på vejen, men det blev også samtidig foreslået, at omkostningerne skal nedbringes hurtigst muligt. Dette arbejde foregår løbende og vil blive styrket yderligere fremover.

Endelig blev der spurgt, om Pensionskassen overvejer at komme med i

PensionsInfo. Beslutningen om at være med her er allerede truffet. Men Pensionskassen er endnu ikke kommet med i samarbejdet, fordi der skal ofres et betydeligt beløb på det nuværende medlemssystem for at kunne opfylde kravet til deltagelse.

Så indtil det sker sendes oplysninger og korrespondance med medlemmerne stadigvæk pr. mail eller post.

Stadig i grønt lys

Medlemmerne kan stadig sove roligt om natten, selvom Pensionskassen kom ud med betydelige tab i 2008, sagde adm. direktør Peter Bache Vognbjerg på generalforsamlingen.

Et hårdt og ikke altid lige spændende år

Sådan betegnede Pensionskassens adm. direktør Peter Bache Vognbjerg det økonomiske kriseår 2008, da han fremlagde regnskabet med et negativt årsresultat for koncernen på 306 mio. kr. og et negativt investeringsresultat på knap 645 mio. kr. efter afgift.

Og selvom man ikke kan bruge en branchesammenligning til ret meget andet end at tilfredsstille først og fremmest pressen, kom den alligevel med endnu en gang. Her ligger Pensionskassen på en 6. plads i en branchesammenligning mellem små 30 pensionskasser og selskaber over de seneste 5 års afkast i effektiv årlig forrentning, hvilket er en nogenlunde fornuftig placering. Til gengæld ligger omkostninger pr. medlem på 1.133 kr. i den tunge ende af branchen.

Det tal skal helst ned, og bestyrelsen arbejder aktuelt på samarbejdsmuligheder

med andre pensionskasser og undersøger andre initiativer til at nedbringe omkostningerne.

Medlemsbidragene er netto steget med små 9 mio. kr. til 173 mio. kr. i forhold til 2007, mens renteindtægter og udbytter faldt med godt 126 mio. kr. til godt 141 mio. kr.

Kursreguleringer faldt med omkring 685 mio. kr. til et samlet minus på 878 mio. kr., hvilket gav et negativt investeringsafkast på godt 746 mio. kr. Til sammenligning var investeringsafkastet året før et plus på godt 77 mio. kr.

De samlede indtægter var i 2007 godt 241 mio. kr. De blev i 2008 forvandlet til et minus på små 573 mio. kr.

Pensionsydelse steg i 2008 til godt 165 mio. kr. fra 140 mio. i 2007, mens kontoen for skat på grund af de negative regnskabstal voksede med et plus på 106 mio. kr. fra et minus på 997.000 i 2007.

Resultatet før fordeling blev et minus på godt 645 mio. kr. Tabet dækkes gennem

Direktør Peter Bache Vognbjerg: – 2008 var et hårdt og ikke altid lige spændende år.

medlemmernes opsparing og bonus med 215,8 mio. kr. og henlæggelse til kommende bonus med 123,8 mio. kr., mens de nævnte 306 mio. kr. tages fra egenkapitalen. Den udgør herefter 989 mio. kr. mod 1.295 mio. i 2007.

Det er dyrt at være i den her branche i disse tider, og det mærker vi også. Men vi ligger stadig i grønt lys, og det betyder, at medlemmerne fortsat kan sove trygt om natten, understregede Peter Bache Vognbjerg.

Må vige pladsen for en regnskabskyndig

EU kræver nu, at også pensionskasser skal have et specielt revisionsudvalg til at overvåge den uafhængige revisions arbejde. Det betyder, at mindst ét medlem af Pensionskassens bestyrelse skal have en regnskabsmæssig baggrund. Derfor trådte apoteker Niels Hamborg Jensen ud af bestyrelsen på generalforsamlingen efter 7 års virke for at overlade pladsen til regnskabskyndige Bjarne Fabienke, der er uddannet statsautoriseret revisor.

Farmakonomforeningen og Apotekerforeningen har aftalt, at Apotekerforeningen i første omgang kun udpeger to personer til bestyrelsen mod tidligere 3, men at foreningen til gengæld så også står for udpegning af en regnskabskyndig person.

Susanne Engstrøm rettede en varm tak til Niels Hamborg Jensen for samarbejdet i bestyrelsen gennem årene og for at medvirke til at skaffe gode pensioner til medlemmerne.

– Du har hjertet på rette sted, sagde hun bl.a.

Pensionskassens bestyrelse ser herefter således ud:

Udpeget af Farmakonomforeningen:

Farmakonom Susanne Engstrøm (formand), farmakonom Anni Helbo og sekretariatschef Lis Ekner.

Udpeget af Danmarks Apotekerforening: Apoteker Per Wijngaard, apoteker Henrik Lintner og statsautoriseret revisor Bjarne Fabienke.

Udpeget af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse: Cand. jur. Jørgen Bartels Petersen.

KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab blev genvalgt som revisorer.

Forslag trukket

Et forslag om at ændre vedtægterne som en følge af en ny bestemmelse i Lov om Finansiell Virksomhed blev trukket tilbage fra dagsordenen af bestyrelsen.

Bestyrelsen havde håbet at kunne fremsætte forslaget på dette års generalforsamling, men bestyrelsen ønsker en mere grundig revidering og tiltrængt modernisering af vedtægterne. Derfor skal et specielt udvalg nu gå mere i dybden og komme med forslag, der skal forelægges på næste års ordinære generalforsamling.

En modernisering af vedtægterne vil efter Susanne Engstrøms vurdering nok også føre til en styrkelse af demokratiet, ved at man går over til mere direkte valg blandt medlemmerne.

Om lidt er kaffen klar...

Vers fra Svantes viser var det gennemgående tema i årsrapportens illustrationer. I en tid med alvorlig finanskriser havde Sangen om Larsen og "Det sku' vær' så godt, men så er det faktisk skidt" måske været et mere passende valg. At det alligevel blev Svantes viser er fordi, at vi også i krisetider skal være positive og se fremad. Der skal være noget, vi glæder os til – symboliseret i "Om lidt er kaffen klar", nævnte Susanne Engstrøm i sin mundtlige beretning.

Næste års generalforsamling skal afholdes i Jylland